

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/16/2018
Identifikačné číslo spisu: 3111208136
Dátum vydania rozhodnutia: 23.03.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Mederová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:3111208136.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: Slovenská republika - Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky (predtým Daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky) - Daňový úrad Trenčín so sídlom K dolnej stanici 22, 911 33 Trenčín (predtým Daňový úrad Dubnica nad Váhom) o zrušenie obchodnej spoločnosti SASIA s.r.o. so sídlom Družstevná 266/26, 018 41 Dubnica nad Váhom, IČO: 36 336 386, zapísanej v obchodnom registri vedenom Okresným súdom Trenčín, oddiel Sro, vl. č. XXXXX/A., za účasti obchodnej spoločnosti SASIA s.r.o., so sídlom Družstevná 266/26, 018 41 Dubnica nad Váhom, IČO: 36 336 386 a spoločníka Ing. E. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N. XXX/XX, XXX XX N., t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby, Mierové námestie 1, 019 17 Ilava, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 28CbR/57/2011, o dovolaní obchodnej spoločnosti SASIA s.r.o. proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 30. júna 2017, č. k. 16Cob/211/2017-144, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 30. augusta 2013, č. k. 28CbR/57/2011-45 na základe návrhu na zrušenie obchodnej spoločnosti SASIA s.r.o. doručenom súdu 8. apríla 2011 podanom Daňovým úradom Dubnica nad Váhom rozhodol v súlade s § 68 ods. 6 písm. f/ zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obch. zákonník“) o zrušení obchodnej spoločnosti SASIA s.r.o. bez likvidácie a žiadnemu z účastníkov konania nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že navrhovateľ ako miestne príslušný správca dane sa predmetným návrhom domáhal zrušenia obchodnej spoločnosti SASIA s.r.o. z dôvodu neuloženia individuálnych účtovných závierok do zbierky listín za najmenej dve účtovné obdobia po sebe, keďže obchodná spoločnosť tak naposledy urobila v roku 2007. Vzhľadom na zistenie súdu, že podmienky na zrušenie obchodnej spoločnosti podľa ust. § 68 ods. 6 písm. f/ Obch. zákonníka sú

splnené, súd mal za to, že spoločnosť nemá obchodný majetok postačujúci na náhradu primeraných výdavkov a odmeny za výkon funkcie likvidátora (opak nebol v konaní preukázaný v súlade s § 68 ods. 9 veta druhá Obch. zákonníka). Uvedené bolo potvrdené aj vykonaným šetrením obchodného majetku spoločnosti na Daňovom úrade Trenčín, Okresnom dopravnom inšpektoráte Ilava, Colnom úrade Trenčín a Geodetickom a kartografickom ústave Bratislava. Súd prvej inštancie v súlade s ust. § 68 ods. 7 Obch. zákonníka uznesením z 18. mája 2011, č. k. 28CbR/57/2011-12 určil obchodnej spoločnosti lehotu 30 dní od doručenia uznesenia na odstránenie dôvodu, pre ktorý môže byť obchodná spoločnosť zrušená. Keďže k odstráneniu dôvodu pre zrušenie obchodnej spoločnosti v lehote určenej súdom nedošlo, súd v súlade s ust. § 68 ods. 10 Obch. zákonníka (v znení účinnom do 30. novembra 2013) zverejnil dňa 17. apríla 2013 oznámenie v Obchodnom vestníku č. 74/2013 o vedení konania o zrušení spoločnosti bez likvidácie a po uplynutí troch mesiacov rozhodol o jej zrušení bez likvidácie.

3. Na odvolanie obchodnej spoločnosti SASIA s.r.o. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) konštatoval procesné pochybenie súdu prvej inštancie, keď od začiatku konal bez účasti spoločníka obchodnej spoločnosti SASIA s.r.o. Ing. E. E.. V konaní o zrušení obchodnej spoločnosti sú účastníkmi konania aj osoby, o ktorých právach a povinnostiach sa má konať. Účastníkom konania mala byť teda nie len zapísaná právnická osoba, ale aj fyzická osoba spoločníka. Keďže spoločníkovi obchodnej spoločnosti tým bola odňatá možnosť konať pred súdom, odvolací súd napadnuté rozhodnutie uznesením z 27. novembra 2013, č. k. 16Cob/167/2013-53 zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Odvolací súd zároveň v závere poukázal na zrejmu nesprávnosť v označení navrhovateľa s poukazom na zmeny, ktoré nastali od 1. januára 2012 podľa zákona č. 333/2011 Z. z. v spojení so zákonom č. 479/2009 Z. z. a odkázal súd prvej inštancie na postup podľa § 164 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov.

4. Súd prvej inštancie následne vydal uznesenie zo 14. apríla 2014, č. k. 28CbR/57/2011-57, ktorým pribral do konania ako účastníkov obchodnú spoločnosť SASIA s.r.o. a spoločníka E. E.. Z tohto dôvodu vydal uznesenie zo 16. júna 2014, č. k. 28CbR/57/2011-59, ktorým opätovne určil obchodnej spoločnosti SASIA s.r.o. lehotu 30 dní od doručenia uznesenia na odstránenie dôvodu, pre ktorý môže byť obchodná spoločnosť zrušená.

5. Spoločník Ing. E. E. doručil súdu 29. marca 2016 návrh na prerušenie konania, o ktorom súd prvej inštancie rozhodol uznesením zo 14. apríla 2016, č. k. 28CbR/57/2011-92 tak, že tento návrh účastníka konania zamietol. Zároveň v druhom výroku uznesenia súd predĺžil obchodnej spoločnosti SASIA s.r.o. lehotu na odstránenie dôvodu pre zrušenie spoločnosti na 60 dní odo dňa právoplatného skončenia trestného konania vedeného na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 1Tk/1/2016. Trestné konanie bolo právoplatne skončené dňom 25. októbra 2016, dôvody pre zrušenie obchodnej spoločnosti odstránené neboli.

6. Keďže súd prvej inštancie konštatoval splnenie podmienok na zrušenie obchodnej spoločnosti podľa § 68 ods. 6 písm. f/ Obch. zákonníka a v konaní neboli preukázané podmienky na zrušenie spoločnosti s likvidáciou, rozhodol uznesením zo 17. mája 2017, č. k. 28CbR/57/2011-133 o jej zrušení bez likvidácie a žiadnemu z účastníkov konania náhradu trov konania nepriznal.

7. Na odvolanie spoločníka Ing. E. E. a obchodnej spoločnosti SASIA s.r.o. Krajský súd v Trenčíne uznesením z 30. júna 2017, č. k. 16Cob/211/2017-144 odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil a účastníkom konania náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolacie námietky účastníkov konania spočívali v tvrdeniach o dostatočnom zabezpečení pohľadávok spoločnosti, o nesprávnych údajoch o predĺžení spoločnosti, plánovanom uplatnení náhrady škody vo výške „stoviek tisíc“, ktorá však doteraz nebola uplatnená, keďže spoločník nemal k dispozícii príslušné podklady a ani vytvorené materiálne podmienky. Súd prvej inštancie vychádzal podľa odvolateľa (spoločníka a zároveň konateľa spoločnosti SASIA s.r.o.) z nesprávnych skutkových zistení opretých o domnienky a nie o fakty. Zrušením obchodnej spoločnosti by prišlo k strate jej právnej subjektivity a nezákonného zbavenia majetku vlastníka a veriteľov spoločnosti.

8. Odvolací súd po preverení stavu uloženia listín v zbierke listín obchodného registra vedeného Okresným súdom Trenčín konštatoval, že boli splnené podmienky pre zrušenie obchodnej spoločnosti podľa § 68 ods. 6 písm. f/ Obch. zákonníka, pretože obchodná spoločnosť nemá v zbierke listín uložené individuálne účtovné závierky za najmenej dve účtovné obdobia nasledujúce po sebe (rok 2008 až 2016). Keďže ani obchodná spoločnosť a ani jej jediný spoločník Ing. E. E. v konaní nepreukázali existenciu obchodného majetku vo výške postačujúcej na náhradu primeraných výdavkov a odmeny za výkon funkcie likvidátora, súd prvej inštancie rozhodol správne o jej zrušení bez likvidácie. Odvolací súd vyhodnotil odvolacie námietky ako neopodstatnené a napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

9. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podala dovolanie obchodná spoločnosť SASIA s.r.o., konajúca prostredníctvom svojho konateľa Ing. E. E.. Podľa dovolateľa vo veci doteraz konajúce súdy ignorovali skutočnosť, že obchodná spoločnosť pôsobila v odvetví stavebníctva a od roku 2009 „zmrazila“ svoju činnosť, pričom účtovné závierky dovtedy uložené v zbierke listín preukazujú dosahovanie zisku obchodnej spoločnosti v tomto období. Zabezpečené pohľadávky spoločnosti neboli doteraz vymáhané z dôvodu druhotnej platobnej neschopnosti a zdravotných problémov jediného spoločníka a konateľa spoločnosti. Súd prvej inštancie ako aj odvolací súd sa dostatočne nezaoberali majetkom obchodnej spoločnosti, svoje rozhodnutia opreli o domnienky a neuskutočnili potrebné kroky k skutočnému zisteniu majetku obchodnej spoločnosti. Dovolateľ doložil aj fotografiu vyhotovenú pred sídlom spoločnosti, ktorá má dokladovať stavebný materiál tu uskladnený. Dovoláním napadnutým rozhodnutím malo dôjsť k porušeniu práva na spravodlivý proces. Strata právnej subjektivity spojená so zrušením spoločnosti bez likvidácie neoprávnene zasiahne do práv majiteľa a veriteľov spoločnosti. Vzhľadom na súčasnú situáciu dovolateľa, ktorý sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody a preto mu je znemožnené domáhať sa ochrany svojich práv, požiadal súd o stanovenie advokáta súdom. Listom zo 6. decembra 2017, doručeným súdu 8. decembra 2017, označeným ako vyjadrenie vo veci vzdelania a právnej pomoci, dovolateľ oznámil súdu, že sám nemá vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa a preto už požiadal o spoluprácu Centrum právnej pomoci, kanceláriu Trenčín.

10. K dovolaniu obchodnej spoločnosti SASIA s.r.o. doručil súdu vyjadrenie navrhovateľ. Uvedol, že postup súdu prvej inštancie, ktorým bola obchodná spoločnosť zrušená bez likvidácie považuje za správny a rovnako sa stotožnil aj so závermi odvolacieho súdu konštatujúcimi neopodstatnenosť odvolacích námietok. K dovolacej námietke o nedostatočnom skúmaní majetku obchodnej spoločnosti poukázal na aktívnu činnosť súdu smerujúcu k reálnemu zisteniu existencie hnutelného ako aj nehnuteľného majetku spoločnosti, preto túto námietku považuje za nedôvodnú. Keďže dovolateľ neuviedol žiaden relevantný dovolací dôvod podľa § 420 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“), navrhovateľ navrhuje dovolanie z tohto dôvodu odmietnuť (§ 447 písm. f/ C. s. p.).

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania, v neprospech ktorého bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C. s. p.), dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok je potrebné vzhľadom na nesplnenie podmienky povinného právneho zastúpenia dovolateľa v dovolacom konaní odmietnuť (§ 447 písm. e/ C. s. p.).

12. Podľa § 304 písm. a/ zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „C. m. p.“) konaním v niektorých veciach právnických osôb je konanie o zrušenie právnickej osoby a nariadení jej likvidácie.

13. Podľa § 2 ods. 2 C. m. p. na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

14. Podľa § 429 ods. 1 C. s. p. musí byť dovolateľ v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

15. Podľa § 429 ods. 2 C. s. p. povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

16. Podľa § 436 ods. 1 C. s. p. ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie väd a poučí ho o následkoch neodstránenia väd dovolania.

17. Z ustanovenia § 429 C. s. p. vyplýva pre dovolateľa povinnosť povinného právneho zastúpenia počas celého dovolacieho konania, t. j. aj vo fáze podania dovolania, kedy druhá veta ust. § 429 ods. 1 C. s. p. vyslovene uvádza, že dovolanie musí byť spísané advokátom. V prejednávanej veci je dovolanie podané obchodnou spoločnosťou SASIA s.r.o., ktorá koná prostredníctvom svojho konateľa Ing. E. E., pričom plnomocenstvo udelené advokátovi na zastupovanie v dovolacom konaní priložené nebolo. Z podaného dovolania ako aj z obsahu spisu je zrejmé, že dovolanie spísané advokátom (prípadne osobou podľa § 429 ods. 2 C. s. p.) nebolo a rovnako, že dovolateľ v dovolacom konaní advokátom (alebo osobou podľa § 429 ods. 2 C. s. p.) zastúpený nie je.

18. Povinnosť vyzývať dovolateľa na odstránenie nedostatku povinného právneho zastúpenia v dovolacom konaní sa aktivizuje len v prípade, ak dovolateľ nebol o tejto povinnosti poučený v odvolacom konaní. V prejednávanej veci však rozhodnutie odvolacieho súdu uvedené poučenie obsahovalo, nebolo preto povinnosťou súdu vyzývať na odstránenie uvedenej vady dovolania (§ 436 ods. 1 C. s. p. a contrario).

19. Vo vzťahu k žiadosti dovolateľa o ustanovenie advokáta pre dovolacie konanie najvyšší súd konštatuje, že v súlade s § 11 ods. 1 veta prvá zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi v znení neskorších predpisov mal dovolateľ možnosť ako žiadateľ o poskytnutie právnej pomoci, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, spolu so žiadosťou požiadať Centrum právnej pomoci o predbežné poskytnutie právnej pomoci. Skutočnosť, že tak dovolateľ aj napriek poučeniu odvolacieho súdu o povinnosti spísania dovolania advokátom neurobil, však neumožňuje dovolaciemu súdu túto zákonnú povinnosť kladenú na dovolateľa nerešpektovať.

20. Vyššie kvalitatívne požiadavky na dovolanie, ktorých garanciou splnenia má byť zákonná povinnosť spísania dovolania osobou s právnickým vzdelaním, je potrebné vnímať ako spôsob eliminovania dovolaní neprípustných alebo zjavne neopodstatnených, ako aj dovolaní, v ktorých absentujú povinné náležitosti. Ak by aj dovolateľ splnomocnil advokáta až po podaní dovolania, podmienka povinného právneho zastúpenia v dovolacom konaní splnená nebola. V prejednávanej veci nad rámec vyššie uvedeného najvyšší súd konštatuje, že absencia právneho zastúpenia dovolateľa sa v tomto prípade premietla aj do nešpecifikovania konkrétneho dovolacieho dôvodu, preto by dovolanie bolo potrebné odmietnuť aj podľa ust. § 447 písm. f/ C. s. p., keďže dovolacie dôvody nie sú v dovolaní vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 C. s. p.

21. Vzhľadom na nedostatok povinného právneho zastúpenia dovolateľa, najvyšší súd dovolanie obchodnej spoločnosti SASIA s.r.o. podľa § 447 písm. e/ C. s. p. odmietol.

22. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 C. s. p.).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.